

บทที่ 3

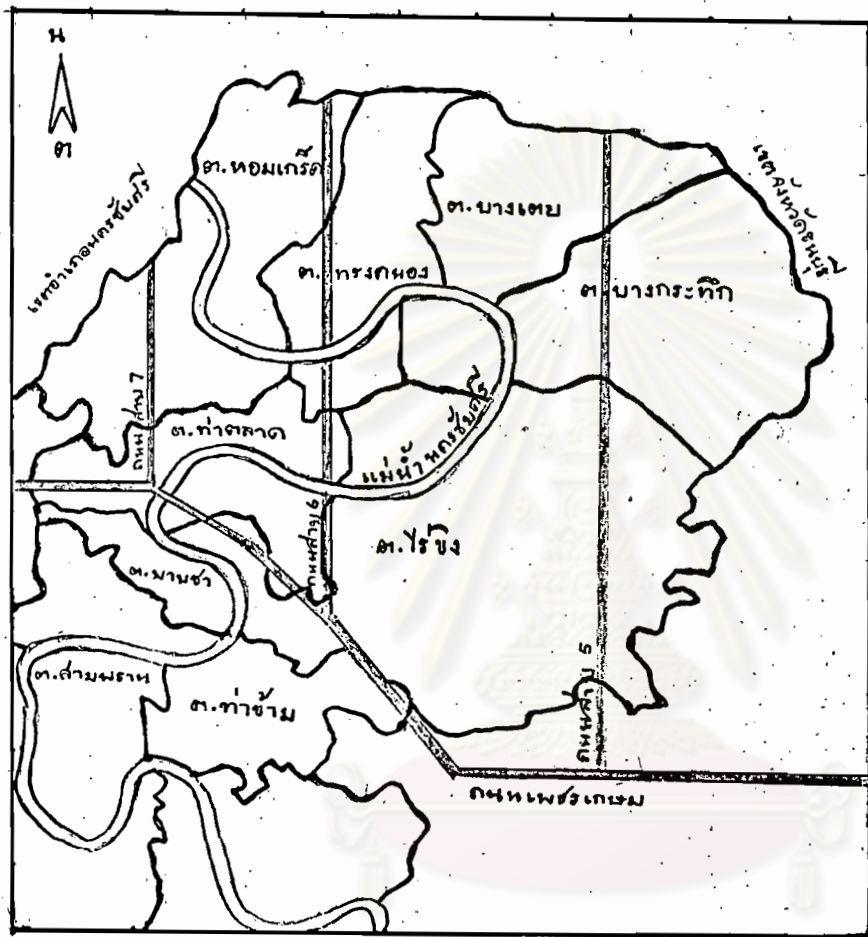
ลักษณะทั่วไปของตำบล

ตำบลที่เลือกศึกษาในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นตำบล 6 ตำบล ในอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ได้แก่ตำบลไร่ซิง ตำบลบางกระทึก ตำบลบางเตย ตำบลทรงคนอง ตำบลหอมเกร็ด และตำบลท่าข้าม ตำบลทั้ง 6 นี้จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วนเพื่อความสะดวกในการพิจารณา

1. ในส่วนแรกจะเป็นตำบลซึ่งประชากรเป็นชาวพุทธ และประกอบอาชีพทำนาทำสวนกันเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ตำบลไร่ซิง บางกระทึก บางเตย ทรงคนอง และตำบลหอมเกร็ด ตำบลทั้ง 5 มีอาณาเขตติดต่อกัน มีแม่น้ำนครชัยศรีผ่านทุกตำบล ถ้าหันหน้าไปตามถนนเพชรเกษมในทิศทางที่ตรงไปยังตัวจังหวัดนครปฐม ตำบลทั้ง 5 จะอยู่ทางคานขวามือ หรือทางทิศตะวันออก ทางตอนเหนือของแม่น้ำนครชัยศรี

2. ส่วนที่สองได้แก่ตำบลท่าข้าม ประชากรส่วนใหญ่จะเป็นชาวคาทอลิก มีการประกอบอาชีพเลี้ยงสุกรกันอย่างเป็นลำสัน มีการทำนายน้อยมาก ถ้าหันหน้าไปตามถนนเพชรเกษมในทิศทางที่ตรงไปยังตัวจังหวัดนครปฐม ตำบลท่าข้ามจะอยู่ทางคานซ้ายมือ จะกล่าวได้ว่า ตำบลนี้จะอยู่คนละฟากถนนกับตำบลทั้ง 5 ข้างถนนทางทิศตะวันตก และจะอยู่ทางตอนกลางของแม่น้ำนครชัยศรี

ตำบลไร่ซิง เป็นตำบลที่อยู่ใกล้ถนนเพชรเกษมตำบลหนึ่งคือ จะอยู่ห่างจากถนนเพชรเกษม 3 ก.ม. ปากทางเข้าตำบลไร่ซิงจะอยู่ห่างจากกรุงเทพฯประมาณ 31 ก.ม. ถนนสายที่เข้าสู่ตำบลนี้ เรียกว่าถนนสายที่ 6 นอกจากนี้ยังมีอีกสายหนึ่งซึ่งอยู่เหนือถนนสายที่ 6 ไปไม่ไกลนัก ถนนสายนี้จะไปตัดกับถนนสายที่ 6 หน้าวัดไร่ซิงและจะเป็นถนนที่ขนานกับแม่น้ำนครชัยศรีผ่านเข้าสู่ตำบลบางกระทึก ตำบลบางเตย ตำบลทรงคนอง และตำบลหอมเกร็ด แต่ถนนซึ่งเป็นดินลูกรังจะไปสิ้นสุดเมื่อเริ่มเข้าสู่ตำบลทรงคนอง ต่อจากนั้นเป็นถนนหินที่รถไม่สามารถจะวิ่งได้ในฤดูฝน ตำบลไร่ซิงประกอบด้วยหมู่บ้าน 13 หมู่ 535 ครัวเรือน มีประชากร 5623 คน อาณาเขตของตำบลมีอยู่ทั้ง สองฝั่งแม่น้ำ ทิศเหนือติดต่อกับตำบลทรงคนอง และตำบลบางเตย ทิศใต้ติดต่อกับตำบลลอมใหญ่ และตำบลยายชา ทิศตะวันออกติดต่อกับตำบลกระทุ่มล้ม ทิศตะวันตกติดต่อกับตำบลท่าตลาด ลักษณะการตั้งบ้านเรือนจะอยู่กระจายกันทั่วทั้ง สองฝั่งแม่น้ำ และฝั่งคลองซึ่งมีอยู่หลายสาย เนื่องจากบ้านเรือนริมฝั่งแม่น้ำและลำคลองทำสวนกัน

แผนที่แสดงตำบลในเขตอำเภอ สามพรานที่ทำการวิจัย

กลุ่มชุมชน ตำบลไร่ขิง, ตำบลบางกระพิก, ตำบลเตย, ตำบลทรงคนอง, ตำบลหอมเกร็ด

กลุ่มราชการ ต. ทาขาม

เป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นบ้านเรือนซึ่งอยู่ริมถนนบางระยะจะอยู่ติด ๆ กัน เพราะเป็นร้านค้าขนาดเล็ก ๆ

ประชากรทางฝั่งขวามือ (เมื่อหันหน้าไปทางทิศเหนือ) หรือทางฝั่งถนนจะทำนา กัน เป็นส่วนมาก ยกเว้นบริเวณริมฝั่งแม่น้ำ ส่วนประชากรทางฝั่งซ้ายมือจะทำงานกัน เป็นส่วนมาก กล่าวคือ ประชากรประมาณร้อยละ 65 ทำนา นอกนั้นจะเป็นชาวสวนและอื่น ๆ ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม ดินเป็นดินเหนียว อุดมสมบูรณ์ อากาศดี ไม่มีปัญหาฝนแล้ง ที่ดินส่วนใหญ่เป็นที่ดินเพื่อการเกษตร ไม่มีหนองบึง ประชาชนในหมู่บ้านเดิมกิน ส่วนน้ำอาบและน้ำใช้ในครัวเรือนในน้ำจากแม่น้ำลำคลอง ประชาชนในบางหมู่บ้านมีไฟฟ้าใช้แล้ว มีถนนผ่านตำบล 4 สาย แต่ไม่มีตลาดประจำตำบล นอกจากร้านค้าเล็ก ๆ ขายอาหารเครื่องดื่ม ประชาชนมักไปซื้อของ เช่นกับข้าว ปุ๋ยยาฆ่าแมลง และอื่น ๆ ที่ตลาดคอนทวาย ตำบลบางกระทิก ซึ่งอาจจะไปได้โดยทางรถประจำทางที่วิ่งติดต่อระหว่างตำบล ส่วนประชาชนที่อยู่ริมแม่น้ำอาจไปโดยทางเรือ

ตำบลไทรงามมีวัด 2 แห่ง คือวัดมงคลจินตารามไทรงาม มีพระประธานเป็นที่เคารพบोधของประชาชนในอำเภอสามพรานและจังหวัดใกล้เคียง และวัดอีกแห่งหนึ่งคือวัดท่าพุด นอกจากนี้มีโรงเรียน 3 แห่งคือ โรงเรียนอนันต์สุนทรศึกษา เป็นโรงเรียนราษฎร์แบบสหศึกษา เปิดสอนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประชาบาลวัดไทรงาม เปิดสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 และโรงเรียนประชาบาลวัดท่าพุด เปิดสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 เช่นเดียวกัน โรงเรียนอนันต์สุนทรศึกษาเป็นโรงเรียนใหญ่ดำเนินงานโดยเจ้าอาวาสวัดมงคลจินตารามไทรงาม กล่าวคือท่านเป็นผู้ก่อตั้งโรงเรียนและเป็นผู้จางครูเอง เด็ก ๆ ในตำบลใกล้เคียงก็มาเรียนที่โรงเรียนนี้ แหล่งที่เป็นที่ประชุมชุมนุมหรือประชุมกันคือที่วัดท่าพุด เพราะมีตลาดร้านค้าขายอยู่ใกล้วัดแห่งนี้ ค. ไทรงามยังไม่มีสถานื่อนามัย ดังนั้นเวลาเจ็บป่วยเล็กน้อยประชาชนจะไปพบแพทย์ที่อนามัยอำเภอสามพราน หรือไม่ก็ตามคลินิกที่ตลาดคอนทวาย ในกรณีที่เป็นการเจ็บป่วยรุนแรง ประชาชนจะไปโรงพยาบาลศิริราช

ตำบลไทรงามมีนาสาธิตหนึ่งแห่งอยู่ในหมู่ที่ 12 แต่ไม่มีสมาคมใดเลยในตำบล ตำบลไทรงามมีโรงงานหลายโรง ได้แก่โรงงานทอผ้า 2 แห่ง โรงงานย้อมผ้า โรงงานทำกระดาษ โรงงานกลั่นสุรา โรงงานไม้อัด อาชีพที่เป็นหลักที่ทำให้เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจ คืออาชีพ ทำนา ทำสวนส้มโอ กลวยหอม ละมุด มะพร้าว หนาก พลูด นอกจากนั้นก็ยังมีอาชีพรับจ้างตามโรงงานต่าง ๆ เกี่ยวกับข้าว

ตำบลบางกระทึก เป็นตำบลที่อยู่ถัดจากตำบลไทรงามเข้ามา ๑๑ กิโลเมตร จากถนนเพชรเกษมเป็นระยะ 5 กิโลเมตร มีอาณาเขตอยู่ทางเฉพาะฝั่งขวามือของแม่น้ำนครชัยศรีเท่านั้น ตำบลนี้แบ่งออกเป็น 8 หมู่บ้าน 560 ครัวเรือน มีประชากรรวมทั้งสิ้น 3458 คน ลักษณะเฉพาะการตั้งบ้านเรือนจะตั้งกระจายกันอยู่ทั่วไปตามที่ดินของตน จะมีที่ดินเฉพาะหมู่ที่ 5 ซึ่งเป็นหมักลาด พื้นที่เป็นที่ราบลุ่มแหล่งน้ำที่สำคัญคือน้ำจากแม่น้ำและลำคลองสาขา 2 คลอง น้ำคึมไชน้ำฝน เวลาชาอน้ำฝนก็ไชน้ำจากแม่น้ำและลำคลอง สำหรับประชากรที่อยู่รวมกันเป็นกลุ่มมีการไชน้ำประปาจากน้ำบาดาล การไช้ที่ดินเป็นการไช้เพื่อการเกษตรทั้งหมด กล่าวคือประมาณ 5 พันกว่าไร่ไช้ในการทำนา และอีก 2 พันกว่าไร่ไช้เป็นที่ทำสวน

ตำบลบางกระทึกมีไฟฟ้าใช้แล้วเป็นบางหมู่บ้าน อาณาเขตติดต่อของตำบลนี้มีดังต่อไปนี้คือ ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลบางเตย ตำบลศาลายา ทิศใต้ติดต่อกับตำบลไทรงาม ตำบลกระทู้มม ทิศตะวันออกติดต่อกับตำบลศาลายา ทิศตะวันตกติดแม่น้ำนครชัยศรี มีถนนผ่านหมู่บ้าน 3 สาย สายแรกเป็นสายที่เชื่อมติดต่อกันระหว่างตำบลไทรงามกับตำบลบางเตย สายที่ 2 เป็นสายที่ตัดตรงไปยังโครงการพัฒนาชนบท ซึ่งสามารถไปติดต่อกับถนนสาย 4 ออกไปยังถนนเพชรเกษมได้ สายที่ 3 มีชื่อว่า ถนน ประชาชน ซึ่งเพิ่งจะตัดใหม่ ยังไม่ได้ติดต่อกับถนนสายใด แต่ในอนาคตมีโครงการที่จะไปติดต่อกับถนนสาย 4 ด้วย ถนนสายที่เชื่อมระหว่างตำบลไทรงามกับบางเตยมีรถประจำทางผ่าน

ตำบลบางกระทึกมีสถานที่สำคัญดังต่อไปนี้ มีวัดหนึ่งแห่ง คือวัดคอนทวาย โรงเรียน 2 แห่งคือ โรงเรียนประชาบาลบ้านบางกระทึกนครรัฐประสาท เปิดสอนถึงชั้นประถม 7 และโรงเรียนประชาบาลคลองบางกระทึก 2 เปิดสอนถึงชั้นประถม 4 ในตำบลมีตลาดใหญ่ 1 แห่ง คือตลาดคอนทวาย มีสินค้าเพื่อการอุปโภค บริโภค และสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรแทบทุกชนิดจำหน่าย เป็นตลาดที่ประชาชนในตำบลไทรงาม บางเตย และทรงคนองต้องมาซื้อสินค้ากันเป็นประจำ ประชาชนที่อยู่ตามริมฝั่งแม่น้ำก็สามารถมาได้สะดวก เพราะเป็นตลาดที่อยู่ริมฝั่งแม่น้ำ สถานที่ที่ไช้เพื่อการประชุมปะของชาวบ้าน คือที่โรงเรียนบ้านบางกระทึก และวัดคอนทวาย ตำบลบางกระทึกยังไม่มีสถานีอนามัย มีสมาคมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรแห่งหนึ่งคือ สมาคมชลประทานราษฎร นอกจากนี้ยังมีโรงเรียน 2 โรงเรียน อาชีพหลักที่ทำให้เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การทำนา ทำสวนมะพร้าว มะม่วง กล้วยหอม นอกจากนี้ที่กล่าวนี้ ก็มีอาชีพเลี้ยงหมู เป็ดไก่ รับจ้างทำงานตามโรงงาน และค้าขาย

ตำบลบางเตย เป็นตำบลที่อยู่ติดตำบลบางกระทึกเข้ามา อยู่ห่างจากถนนเพชรเกษมประมาณ 7 กิโลเมตร ตำบลบางเตยประกอบด้วยหมู่บ้าน 7 หมู่บ้าน 367 ครัวเรือน อาณาเขตของตำบลมีอยู่ทั้งสองฝั่งแม่น้ำ ประชากรที่อยู่ทางขวามือหรือทางทิศเหนือ (เมื่อหันหน้าไปตามลำน้ำทางทิศตะวันออก) จะมีอาชีพทำนาเป็นหลักเป็นส่วนใหญ่ ทำสวนกันเป็นส่วนน้อย สำหรับประชากรที่อยู่ทางฝั่งตรงข้าม คือฝั่งทิศใต้จะมีอาชีพทำสวนกันเป็นส่วนมาก ทิศเหนือติดต่อกับตำบลทรงคนอง ทิศใต้ติดต่อกับตำบลบางกระทึก ทิศตะวันออกติดต่อกับอำเภอนครชัยศรี ทิศตะวันตกติดกับตำบลไร่ขิง

การตั้งบ้านเรือนจะตั้งกระจุกกันอยู่ในที่ดินของถนนเรียงรายกันอยู่ทาง ๆ ทั้งสองฝั่งแม่น้ำ ยกเว้นหมู่ 1 และหมู่ 2 ที่อยู่ทางฝั่งขวามือซึ่งอยู่ติดกับถนนจะมีบ้านเรือนอยู่ติด ๆ กันเป็นบางกลุ่ม ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม มีลำคลองผ่านหลายสาย ที่ดินใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรเกือบทั้งตำบล ดินเป็นดินเหนียว น้ำใช้คือน้ำแม่น้ำและน้ำจากลำคลอง น้ำดื่มใช้น้ำฝน ในตำบลมีไฟฟ้าใช้แล้ว

การคมนาคมมีถนนขึ้นตำบลสามสาย สายแรกคือถนนที่เชื่อมระหว่างตำบลบางกระทึกกับตำบลทรงคนอง เป็นถนนที่ขนานกับแม่น้ำผ่านตำบลบางเตย สายที่สองเป็นถนนที่แยกจากสายแรกไปตัดกับถนนสายที่ 5 สายที่สามเป็นสายที่แยกจากสายแรกไปสู่ที่วัดสุวรรณ ตำบลศาลายา ถนนสายแรกเป็นถนนสายสำคัญ มีรถประจำทางออกไปถึงถนนเพชรเกษม

สถานที่สำคัญในตำบลบางเตยมีเพียงสามแห่งคือ โรงเรียนบ้านบางเตยสามัคคี บำรุงวิทย์ เป็นโรงเรียนประชาบาลที่เปิดสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 และสถานีนามัยชั้นสองอีกแห่งหนึ่ง ตำบลบางเตยไม่มีวัดเลย สถานที่ใช้เป็นที่ประชุมคือที่โรงเรียนบ้านบางเตย นอกจากนี้ยังมีสมาคมชลประทานราษฎร์ และโรงสีโรงหนึ่ง ตำบลบางเตยไม่มีตลาดขายสินค้าที่ดาวประชาชนมักไปตลาดคอนทวายกันมากกว่า

อาชีพหลักที่ทำให้เกิดการหมุนเวียนทางด้านการเศรษฐกิจได้แก่อาชีพทำนา ทำสวนส้มโอ กล้วยหอม ละคร มะพร้าว หนาก และพลู นอกจากนั้นก็ได้อาชีพรับจ้าง และค้าขาย ซึ่งมีน้อยมาก ตำบลบางเตยมีการทำนาฝักกะเจก และนาบัวเพื่อเอาดอกไปขาย เป็นอาชีพสำคัญอย่างหนึ่งของตำบล กล่าวได้ว่าเป็นตำบลที่ทำนาฝักกะเจกและนาบัวที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย

ตำบลทรงคนอง ตำบลนี้แบ่งออกเป็น 5 หมู่บ้านด้วยกัน มีครัวเรือนรวมทั้งสิ้น

326 หลังคาเรือน ตำบลนี้อยู่ห่างจากถนนเพชรเกษมประมาณ 2 กิโลเมตรเศษ ทิศเหนือติดต่อกับตำบลคลองมหาสวัสดิ์ ทิศใต้ติดต่อกับตำบลท่าศาลาและไร่จึง ทิศตะวันออกติดต่อกับตำบลบางเตย ทิศตะวันตกติดต่อกับตำบลหอมเกร็ด

การกระจายของบ้านเรือนมีทั้งอยู่กันเป็นกลุ่มและกระจายกันอยู่ ที่ดินเป็นที่ราบลุ่มดินเหนียว ประชาชนจะอยู่หนาแน่นตามบริเวณริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี ประชาชนเป็นคนไทยตั้งแต่บรรพบุรุษ ไม่คนจีนเลย ในตำบลไม่มีหน่วยบริการใด ๆ น้ำที่ประชาชนใช้ในการอุปโภคและบริโภคเป็นน้ำจากแม่น้ำนครชัยศรี สำหรับน้ำดื่มใช้ทั้งน้ำฝน น้ำบาดาล และน้ำจากแม่น้ำ

การใช้ที่ดินส่วนใหญ่ใช้ไปในการทำสวน ทำนา มีที่ดินสาธารณะบางส่วนเป็นสวนน้อย ไม่มีหนองบึงหรือที่ที่ประโยชน์ไม่ได้ ประชาชนที่อยู่ห่างจากแม่น้ำใช้น้ำจากลำคลอง สำหรับไฟฟ้ายังไม่มีใช้ มีถนนผ่านหมู่บ้านต่าง ๆ 1 สายติดต่อกะหว่างตำบลบางเตยกับตำบลหอมเกร็ด การเดินทางไปอำเภอหรือกรุงเทพฯไปได้โดยทางรถหรือทางเรือ(เฉพาะไปอำเภอสามพราน) ลักษณะถนนที่ผ่านหมู่บ้านเป็นแถมูลดิน ไม่ได้ลงหินและลูกรัง รถประจำทางยังไม่มี

ในตำบลมีวัดทางพุทธศาสนาหนึ่งแห่งคือวัดทรงคนอง มีโรงเรียนหนึ่งแห่งคือโรงเรียนวัดทรงคนอง(กิมไฉ่บำรุงวิทย์) เปิดทำการสอนตั้งแต่ ป 1 - ป 7 เด็ก ๆ ในตำบลไปเรียนหนังสือกันที่โรงเรียนวัดทรงคนอง โรงเรียนบ้านหอมเกร็ด โรงเรียนวัดหอมเกร็ด โรงเรียนบ้านบางกระทีก และโรงเรียนอนันต์สุนทรศึกษา ในตำบลไม่มีตลาด มีแต่ร้านค้า 14 แห่ง การประชุมชาวบ้านจะใช้วัดทรงคนองเพื่อการประชุม ชาวบ้านมักจะพบปะพูดคุยกันที่วัดและตามร้านค้า ในตำบลไม่มีโรงงานหรือโรงสี และสถานีอนามัย เวลาเจ็บป่วยจะไปรักษาที่อนามัยอำเภอ คลินิก และโรงพยาบาล ไม่มีสมาคมหรือกลุ่มส่งเสริมการเกษตร ไม่มีนาสาธิต หรือฟาร์มทดลองอาชีพของประชาชนในตำบลคือทำสวน ทำนา ไร่จางและค้าขาย ผลิตที่ผลิตได้คือข้าวและผลไม้ อันได้แก่มะพร้าว ส้มโอ หนาก พลู่ มะม่วง ไม่มีการเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพ อาชีพรับจ้างเป็นการรับจ้างประเภททำสวนทำนา มีการรับจ้างตามโรงงานนอกตำบลบ้างเป็นสวนน้อย

ตำบลหอมเกร็ด เป็นตำบลที่อยู่ใกล้ถนนเพชรเกษม คืออยู่ห่างจากถนนเพียง 1 กม. ถนนผ่านตำบลหอมเกร็ดออกมาถึงถนนเพชรเกษมคือถนนสาย 7 เป็นถนนดินลูกรังติดต่อกับอำเภอ นครชัยศรี ตำบลนี้ประกอบด้วยหมู่บ้าน 5 หมู่ 501 หลังคาเรือน และจำนวนประชากร 3198 คน อาณาเขตทิศเหนือติดอำเภอ นครชัยศรี ทิศใต้ติดตำบลท่าศาลา ทิศตะวันตกติดอำเภอ นครชัยศรี บ้านเรือนส่วนใหญ่ตั้งกระจายห่าง ๆ กัน ไม่รวมกันเป็นกลุ่ม ยก

เว้นบริเวณร้านค้าในบริเวณวัด บ้านเรือนจะตั้งติดกัน อาณาเขตตำบลหอมเกร็ดจะมีอยู่ทั้งสองฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี หมู่บ้านทุกหมู่บ้านที่ติดเป็นที่ราบ ดินเป็นดินเหนียว

ประชาชนจะไชน้ำจากแม่น้ำและลำคลองที่ผ่านหมู่บ้าน สำหรับน้ำดื่มจะไชน้ำฝน ที่ดินทั้งหมดใช้เพื่อการเกษตร หมู่ที่ 1 ซึ่งอยู่ทางฝั่งขวาของแม่น้ำเมื่อหันหน้าไปทางทิศเหนือเป็นหมู่บ้านที่ติดกับตำบลทรงคนองจะมีการทำสวนยืนต้นกันเป็นส่วนมาก หมู่ที่ 5 ซึ่งอยู่ทางฝั่งซ้ายมือก็มีการทำสวนกันมาก นอกนั้นก็มีการทำนาและทำสวนประปราย ในตำบลนี้ไฟฟ้ามีมาถึงวัดหอมเกร็ด และโรงงานกลั่นสุราแล้ว แต่ยังไม่ไชน้ำตามบ้าน

การคมนาคมจะมีถนนผ่านหมู่บ้านสามสาย สายแรกคือถนนสาย 7 เริ่มตั้งแต่ถนนเพชรเกษมผ่าน หมู่ 3 หมู่ 4 หมู่ 5 ไปจดอำเภอ นครชัยศรี สายที่สองเป็นถนนที่แยกเข้าสู่วัดหอมเกร็ด และมีถนนแยกทะเลหมู่ที่ 5 ไปเชื่อมกับถนนสาย 7 ถนนสายที่สามเป็นถนนสายที่ตั้งต้นตั้งแต่ ตำบลไร่ซึ่งผ่านตำบลบางกระพิก บางเตย ทรงคนอง ผ่านตำบลหอมเกร็ดฝั่งขวามือออกไปถึงอำเภอ นครชัยศรี

สถานที่สำคัญของตำบลหอมเกร็ดได้แก่ วัด หอมเกร็ด โรงเรียน 2 แห่งคือโรงเรียนประชาบาลวัดหอมเกร็ด สอนถึงชั้นประถม 7 และโรงเรียนหอมเกร็ดซึ่งตั้งอยู่ทางฝั่งขวามือของแม่น้ำในหมู่ที่ 2 เป็นโรงเรียนประชาบาลมีสอนถึงชั้นประถม 4 สถานที่ชาวบ้านจะมารวมชุมนุมปะกัณฑ์คือวัดหอมเกร็ด เพราะเป็นวัดที่อยู่ริมแม่น้ำ และมีร้านค้าขายของชำ อาหารและของเบ็ดเตล็ด ประชาชนที่อยู่ฝั่งตรงข้ามก็มักจะมาซื้อของที่ร้านค้าเหล่านี้ ตำบลหอมเกร็ดมีโรงงานกลั่นสุราเพิ่งจะสร้างใหม่อยู่หนึ่งโรง ในตำบลนี้เคยมีสมาคมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร คือ สมาคมชลประทานราษฎร์ แต่เดี๋ยวนี้ไม่ได้ดำเนินการแล้ว

อาชีพหลักเพื่อทำให้เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจที่สำคัญได้แก่ การทำนา การทำสวนผักกาดเขียว ที่ชาวบ้านเรียกผักกาดหัวไช ส่วนล้มปลูกปลูกแพงกว่า มะเขือ เตกกวย (พืชคล้ายแพงกว่า แต่มีขนาดใหญ่กว่าไชคอง แล้วบรรจุเป็นผักกระป๋อง) นอกจากนั้นก็มีการทำสวนส้มโอ กล้วยหอม และมะพร้าว มีการเลี้ยงหมูเป็นอาชีพหลักเพียง 2 ครอบครัว นอกจากนั้นก็เป็นที่ที่มีอาชีพรับจ้างตามโรงงาน คือ โรงงานกลั่นสุรา โรงงานกระดาษซึ่งอยู่ในตำบลท่าตลาด โรงงานนี้ตั้งอยู่ริมถนนสาย 7 ห่างจากถนนเพชรเกษมไม่มากนัก และยังมีพวกที่มีอาชีพรับจ้างหูดิน ถอนผักอีกด้วย

ในปัจจุบันประชาชนที่มีอาชีพทำนาในตำบลหอมเกร็ดกำลังเปลี่ยนจากที่นามาเป็นสวนผัก เนื่องจากเห็นว่า เป็นอาชีพที่มีรายได้ดี รายได้เร็ว ถึงแม้บางครั้งอาจขาดทุนก็มีการแก้ตัวได้เร็ว ความเปลี่ยนแปลงในด้านอาชีพกำลังมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด สำหรับฐานะของประชาชนโดยทั่วไปในตำบลหอมเกร็ดจัดว่าอยู่ในฐานะปานกลางและยากจน

ตำบลท่าซาม เป็นตำบลหนึ่งในอำเภอสามพรานซึ่งอยู่ในเขตที่ได้การวิจัย ตำบลนี้อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ เป็นระยะทาง 30 กิโลเมตร เมื่อเดินทางมาจากกรุงเทพฯจะมีถนนแยกเขาสู่หมู่บ้านทางซ้ายมือ ความจริงอาณาเขตของตำบลจะมีอยู่ทั้งสองข้างถนน แต่อาณาเขตส่วนใหญ่จะอยู่ทางฝั่งซ้ายมือ ตำบลท่าซามประกอบด้วยจำนวนบ้าน 598 หลังคาเรือน จำนวนประชากร 4311 คน ทิศเหนือติดกับ ตำบลยายชา ทิศใต้ติดกับตำบลบ้านใหม่ ทิศตะวันออกติดกับตำบลไร่ขิง และตำบลอ้อมใหญ่ ทิศตะวันตกติดกับตำบลสามพราน การตั้งบ้านเรือนจะอยู่ติดกันเป็นกลุ่มเกือบตลอดทั้งตำบล

ลักษณะเด่นของตำบลนี้ คือ ประชากรร้อยละ 90 นับถือศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิก อีกร้อยละ 8 นับถือศาสนาพุทธ และร้อยละ 2 นับถือศาสนาขงจื้อ หมู่บ้านที่ใหญ่ที่สุดคือหมู่ 4 เนื่องจากอาชีพหลักที่ขึ้นหน้าขึ้นตาในหมู่บ้านคืออาชีพเลี้ยงหมู การตั้งบ้านเรือนจึงสามารถตั้งอยู่ใกล้ติดกันได้โดยมีบริเวณบ้านติดกันเดินถึงกันได้ โดยตลอด ประชากรคาทอลิกแทบทั้งหมดเขาที่ ของวัดคาทอลิกเป็นที่ตั้งบ้านเรือนและเจ้าหมู ประชากรในตำบลมีบรรพบุรุษเป็นชาวจีน ประชากรรุ่นใหม่ในตำบลนี้ปัจจุบันมีวัฒนธรรมเป็นแบบไทยแท้ คือ ใช้นามสกุลไทยในขณะที่บางครั้งครอบครัวบิดาใช้นามสกุลจีน แต่การพูดสำเนียงกิริยามารยาทมีลักษณะเป็นคนไทยแทบทั้งสิ้น กล่าวได้ว่าลักษณะท่าทางและแบบความประพฤติแบบคนไทยมีปรากฏให้เห็นได้อย่างชัดเจนในรุ่นบิดาของคนรุ่นใหม่แล้ว ถึงแม้ว่าบรรพบุรุษของประชาชนในตำบลนี้จะเป็นจีน แต่ขนบธรรมเนียมประเพณีแบบจีนแทบจะไม่มีให้เห็นเลย ทั้งนี้เพราะประชาชนเป็นชาวคาทอลิกที่เคร่งครัดในศาสนา ไปโบสถ์เป็นประจำทุกวันอาทิตย์ ดังนั้นจึงไม่เห็นเครื่องบูชาแบบจีนในตำบลนี้ แต่อย่างไรก็ตามประเพณีจีน บางอย่างยังคงเหลืออยู่เช่น ซาร์ทจีน ตรีษจีน แต่ไม่มีการไหว้เจ้า การแต่งงานยังมีการจุดประทัด ในช่วงก่อน 30 ปีหลังนี้ประชากรพุทธกับคาทอลิกมีความขัดแย้งกันอยู่เนื่อง ๆ เนื่องจากความแตกต่างในด้านความเชื่อถือ แต่ในสมัยปัจจุบัน คือในระยะ 30 ปีหลัง ประชากรทั้ง 2 กลุ่มสามารถเข้ากันได้เป็นอย่างดีสนิหสนม กล่าวกันว่ากำนันคนปัจจุบันซึ่งอยู่ใน

ท่านทั้งมารวม 30 ปี เป็นผู้ที่มีบทบาทในการทำให้ประชาชนทั้ง 2 กลุ่มเข้าใจกันได้

ลักษณะพื้นที่ของตำบลท่าข้ามเป็นที่ราบโดยตลอด ดินเป็นดินเหนียว มีเขื่อนน้ำนครชัยศรี
เขื่อนทางตอนเหนือของตำบลและทางตอนใต้เป็นบางส่วน มีคลองเล็ก ๆ แยกจากแม่น้ำเจ้าพระยา
บ้านหลายคลองด้วยกัน คลองเหล่านี้บางคลองก็ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์แก่การชัก
ล้างได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคลองที่ไหลผ่านครัวเรือนที่มีอาชีพเลี้ยงหมู ทั้งนี้เพราะน้ำที่จากการ
ทำความสะอาดคอกหมูและคัวหมูจะถูกระบายลงสู่ลำคลองเหล่านี้ สำหรับคลองที่ไม่มีครัวเรือนที่มี
อาชีพเลี้ยงหมูตั้งอยู่ริมฝั่งหรือมีอยู่ไม่มากประชาชนก็สามารถชักน้ำจากลำคลองเหล่านี้ในการชักล้าง
ได้ เนื่องจากน้ำประปาจากอบาตคามีโซเฉพาะบริเวณวัดเท่านั้น ประชาชนส่วนใหญ่จึงต้องฝัก
คูนน้ำฝนเพื่อการอาบและบริโภคให้เพียงพอตลอดทั้งปีโดยใช้ถังและโอ่งเก็บน้ำฝน อย่างไรก็ตาม
คาดว่าประชาชนที่นครมีน้ำประปาใช้ในอนาคตอันใกล้ เพราะแหล่งน้ำใต้ดินคือน้ำบาดาลที่มีอยู่แล้ว
ทั่ววัดเพียงแต่ขาดงบประมาณในการสร้างหลุมเพื่อส่งน้ำเท่านั้น ขณะนี้ไฟฟ้ามีทั่วทั้งตำบลแล้ว

ในตำบลท่าข้ามมีถนนสายสำคัญซึ่งอยู่ในสภาพใช้การได้ดีผ่านตำบลหนึ่งสาย ปากทาง
เขาอยู่ในตำบลท่าข้าม แยกจากถนนเพชรเกษมผ่านตำบลท่าข้าม ตำบลบ้านใหม่และไปออกถนน
เพชรเกษมที่ตำบลล้อมใหญ่ จากถนนที่ผ่านตำบลนี้ก็ถนนซอยแยกเข้าสู่หมู่บ้านต่าง ๆ โดยในหมู่บ้าน
จะมี 8 สาย หมู่ 2 จะมี 6 สาย หมู่ 3 มี 4 สาย หมู่ 5 และหมู่หนึ่งมี 2 สาย เนื่องจากตำบล
ท่าข้ามมีอาณาเขตติดถนนใหญ่ การไปรษณีย์จึงสะดวก เพราะมีจุดจดหมายในตำบล 5 แห่ง และ
มีบुरुไปรษณีย์เข้ามาส่งจดหมายถึงทุกบ้าน การเดินทางออกสู่ถนนเพชรเกษมก็มีรถรับจ้างขนาดเล็ก
เล็กรับส่งผู้โดยสารเชลลออกตลอดเวลากลางวัน

ตำบลท่าข้ามมีวัดที่สำคัญ 2 วัด คือวัดท่าข้ามเป็นวัดทางพุทธศาสนาและวัดนักบุญเปโตร
เป็นวัดคาทอลิก วัดนักบุญเปโตรนี้ก่อสร้างมาเป็นเวลา 100 ปีแล้ว แต่วัดท่าข้ามนั้นก่อสร้างมา
ก่อนแต่เป็นเวลากว่า 100 ปีโดยโคทรราชัต ในตำบลมีโรงเรียน 3 แห่งคือ โรงเรียนประชาบาลวัดท่า
ข้ามเปิดสอนถึงชั้น 7 โรงเรียนวัดนักบุญเปโตรเปิดสอนถึงชั้น ม.ศ. 3 เป็นโรงเรียนสหศึกษา
และโรงเรียนขอแซฟอุปถัมภ์ เป็นโรงเรียนราษฎร์เปิดสอนถึงชั้น ม.ศ. 5 เป็นโรงเรียนชาย
ในบริเวณโรงเรียนขอแซฟอุปถัมภ์ยังเป็นที่ตั้งของสมาคมเขาล้านักบุญขอแซฟซึ่งเป็นสถานศึกษาอบรม
เพื่อเตรียมเยาวชนคาทอลิกผู้ซึ่งมีความปรารถนาจะเป็นพระสงฆ์ให้เข้าใจในหน้าที่ของสงฆ์และให้
เตรียมตัวในการดำเนินชีวิตแบบสงฆ์ โดยจะรับเยาวชนผู้มีความศรัทธาที่สำเร็จชั้นประถมปีที่ 7

เข้ามาอยู่ในบ้านเขร และในเวลาเดียวกันก็จะได้รับการศึกษาวิชาสามัญจนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนขอแซฟอุปถัมภ์ซึ่งเป็นโรงเรียนของบ้านเขรค้วย หลังจากจบม.ศ. 5 ผู้ที่เป็นเขรจะต้องศึกษาวิชาพื้นฐานบางอย่างที่บ้านเขรเล็กต่ออีก 2 ปีแล้วจึงไปศึกษาต่อในบ้านเขรใหญ่ซึ่งเพิ่งสร้างใหม่อยู่ไม่ไกลจากบ้านเขรเล็กเท่าใดนัก โรงเรียนสำหรับเขรที่สร้างขึ้นใหม่มีชื่อว่า โรงเรียนแสงธรรม อยู่ริมถนนเพชรเกษมในเขตตำบลอ้อมใหญ่ฝั่งซ้ายมือก่อนถึงโรงเรียนขอแซฟอุปถัมภ์ ชาวคาทอลิกในตำบลท่าข้ามกับผู้นำทางศาสนาคือพระสงฆ์คาทอลิกมีความใกล้ชิดกันมาก นอกเหนือจากเป็นหน้าที่ที่ชาวคาทอลิกทุกคนจะต้องไปวัดเป็นประจำทุกวันอาทิตย์แล้ว ความจำเป็นที่จะต้องเกี่ยวข้องกับพระสงฆ์ยังมีอยู่เกือบตลอดชีวิต เพราะชาวคาทอลิกทุกคนจะต้องรับศีล 6 อย่าง ตามช่วงอายุตั้งแต่เกิดจนตายได้แก่ ศีลล้างบาป ศีลกำลัง ศีลแก้บาป ศีลมหาสนิท ศีลสมรส และศีลเจิมคนไข ซึ่งได้รับเวลาใกล้จะสิ้นชีวิต นอกจากนี้การสารภาพบาปก็ต้องกระทำถวายทางพระสงฆ์ ในยามที่ชาวบ้านเจ็บป่วยพระสงฆ์จะไปเยี่ยมเยียนไต่ถาม แสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์ในตำบลกับชาวคาทอลิกมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด การที่ชาวคาทอลิกนิยมส่งบุตรให้เข้าเรียนในโรงเรียนคาทอลิกก็ เพราะเห็นว่าจะทำให้บุตรได้มีโอกาสเรียนคำสอนทางศาสนา เพราะเด็กคาทอลิกเรียนคำสอนจากโรงเรียน

ในตำบลท่าข้ามยังไม่มีสถานื่อนามัย เวลาประชาชนเจ็บป่วยมักจะไปรับการรักษากันที่สถานื่อนามัยชั้น 1 อำเภอสามพรานบาง คลินิกในอำเภอสามพรานบาง หรือที่โรงพยาบาลในกรุงเทพฯ บาง มีสมาคมส่งเสริมการเกษตรแห่งหนึ่ง มีกลุ่มเครดิตยูเนียนของอภินันท์ยูเบโทรแตมีประชาชนที่เป็นสมาชิกเพียง 200-300 คนเท่านั้น ท่านกำนันได้ให้ความคิดว่าประชาชนที่ไม่สนใจในการรวมกิจกรรมทางอาชีพหรือทางเศรษฐกิจเท่าใดนัก เพราะกลัวจะเสียผลประโยชน์มากกว่าได้ประโยชน์ นอกจากนี้ยังไม่ค่อยสนใจต่อการประชุมไม่ว่าจะเป็นเรื่องการแนะนำเกี่ยวกับการปลูสดักหรือการปราบปรามศัตรูพืช

นอกจากนี้สิ่งสำคัญคือในตำบลมีศูนย์บำรุงพันธุ์สุกร 2 แห่ง แห่งที่ใหญ่และสำคัญคือที่บ้านผู้ใหญ่สมบูรณ์ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 5 อยู่ในความสนับสนุนของกรมปลูสดัก ที่เป็นแหล่งเพาะเลี้ยงสุกร และจำหน่ายสุกรที่ใหญ่ที่สุดของตำบล และเป็นแหล่งถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการด้านปลูสดักให้กับชาวบ้านผู้เลี้ยงสุกร ตำบลท่าข้ามมีโรงงาน 3 แห่ง คือโรงงานพิมพ์หลายตา 1 แห่ง โรงงานทอผ้า 1 แห่ง และโรงงานทอเย็บแซปลาหมักส่งออกต่างประเทศอีก 1 แห่ง ถึงแม้ว่าในตำบลจะมีโรงงานถึง 3 แห่ง แต่ก็ไม่มีคนในตำบลทำงานในโรงงานเลย ทั้งนี้บรรดาเจ้าของโรงงานเห็น

ว่า ถ้าจ้างคนในตำบลล่าต่องมาฝึกสอนกันใหม่ เจ้าของโรงงานเลยจ้างคนจากที่อื่นซึ่งมีความชำนาญงานแล้วมาทำ ตั้งขึ้นการมีโรงงานในตำบลก็ไม่ช่วยให้คนที่ไม่มีงานทำมากขึ้น

อาชีพที่เป็นหลักของตำบลคืออาชีพเลี้ยงหมู ซึ่งทำกันมาตั้งแต่สมัยปู่ย่าตายาย และมีการเลี้ยงกันอย่างกว้างขวาง เมื่อปี 2500 ตำบลหาลาซามโคได้ชื่อว่าเป็นแหล่งเลี้ยงหมูที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ ปัจจุบันอาจมีที่อื่นอีกหลายแห่งในจังหวัดอื่น แต่อย่างไรก็ตามในตำบล 16 ตำบลในอำเภอสามพราน อาชีพเลี้ยงหมูในตำบลหาลาซามมีมากเป็น 3 ใน 4 ส่วนของตำบลทั้งหมดในอำเภอ เนื่องจากการเลี้ยงหมูจัดเป็นอาชีพหลักของตำบล ดังนั้นบรรดาเจ้าของเลาหมูจึงมีการปรับปรุงเลาหมูให้อยู่ในสภาพที่แข็งแรงเป็นสัดส่วนและสะอาด โดยพื้นคอกจะลาดซีเมนต์ มีทางเดินตรงกลาง คอกหมูจะกันเป็นสัดส่วนสำหรับหมูที่มีอายุต่าง ๆ กันตั้งแต่ลูกหมู จนกระทั่งหมูที่จะขายได้ คนที่มีทุนมากหน่อยก็จะเลี้ยงเป็นร้อยตัวขึ้นไป คนที่มีทุนน้อยก็จะเลี้ยงไม่ถึงร้อยตัว อาชีพที่รองลงมาได้แก่อาชีพทำสวนผักกาดเขียว สวนแตงกวา มะเขือเทศ และองุ่น นอกจากนี้ก็เป็นอาชีพรับจ้าง ช่างไม้ ช่างปูน และกรรมกรรับจ้างอาชีพที่มีทำกันน้อยมาก คือ อาชีพทำนา ที่ดินในตำบลมี 1500 ไร่ เป็นที่นาเพียง 100 ไร่เท่านั้น สำหรับที่ทำสวนมีอยู่ 700 ไร่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลักษณะอาชีพสำคัญในครัวเรือนที่สำรวจ

อาชีพทำสวนส้มโอ

การทำสวนส้มโอเป็นอาชีพหลักอย่างหนึ่งที่ทำกันอย่างแพร่หลายในบรรดาผู้ทำอาชีพทำสวนในอำเภอสามพราน สมนครชัยศรีที่มีชื่อ เพราะมีรสดีนั้นแท้ที่จริงคือส้มโอที่มาจากอำเภอสามพรานทั้งสิ้น ในอำเภอนครชัยศรีนั้นไม่มีการทำสวนส้มโอเลย ที่เรียกส้มโอ รสดีว่าสมนครชัยศรีนั้นก็เพราะบรรดาสวนส้มโอทั้งหลายจะอยู่ริมแม่น้ำนครชัยศรี จึงได้เรียกชื่อส้มโอตามชื่อแม่น้ำไป พันธุ์ส้มโอที่ชาวบ้านนิยมปลูกกันมากก็มีอยู่ 3 พันธุ์ด้วยกัน แต่ละพันธุ์มีลักษณะภายนอก เนื้อ รส และราคาแตกต่างกัน พันธุ์ที่มีราคาแพงเพราะรสดีมากคือพันธุ์ชาวทองดี พันธุ์นี้มีลักษณะแบนเคี้ยว ผิวละเอียด ไม่มีจุดพูนขึ้นมาที่ขั้ว เนื้อส้มโอมีสีเขียวอ่อนอมชมพู รสหวานแหลม จะขายส่งราคาลูกละประมาณ 8 บาท อีกพันธุ์หนึ่งคือชาวแปน มีลักษณะกลมเสมอกันทั่วลูก ผิวค่อนข้างหยาบ ไม่มีจุดพูนขึ้นมาที่ขั้ว เนื้อส้มโอมีสีเขียวอมเหลืองอ่อน รสหวานแต่ไม่แหลมจะขายส่งในราคาลูกละ 4 - 5 บาท อีกพันธุ์หนึ่งคือพันธุ์ชาวพวง มีลักษณะกลมเสมอกันทั่วลูกเหมือนชาวแปนแต่มีจุดพูนขึ้นมาตรงขั้วคล้ายนำเตาผิวเป็นมัน เนื้อส้มจะมีสีคล้ายชาวแปนแต่จะมีรสอมเปรี้ยวเล็กน้อย จะขายส่งในราคาลูกละ 3.50 - 3.75 บาท

การปลูกส้มเขาไชยกิจ ตอนปลูก กิ่งตอนนั้นผู้ที่จะปลูกก็จะติดท่อต่อกันเองตามสวนส้มของเพื่อนบ้าน เพราะคนที่ทำสวนส้มอยู่แล้วก็มักจะตอนกิ่งส้มเอาไว้อย่างเดียว ราคาที่ขายกันก็แล้วแต่พันธุ์ ถ้าส้มทองดีก็จะขายกันในราคากิ่งละ 5 บาท ถ้าส้มชาวแปนและชาวพวงก็จะขายกันในราคากิ่งละ 2 บาท แต่ราคาขายนั้นก็ไม่เหมือนกันทุกตำบล ถ้าเป็นตำบลไร่ชิงชิงเป็นตำบลที่อยู่ใกล้เมืองก็จะขายแพงขึ้นไป คือ กิ่งส้มชาวแปนและชาวพวงจะขายในราคากิ่งละ 4 บาท ฤดูกาลที่เหมาะสมสำหรับการปลูกส้มโอก็คือในระหว่างฤดูฝน ตั้งแต่เดือนพฤษภาคมไปจนถึงเดือนกันยายน ปุ๋ยที่ชาวสวนส้มโอนิยมใช้กันมีทั้งปุ๋ยคอก และปุ๋ยเคมี แต่บางส่วนก็ใช้แต่ปุ๋ยคอกแต่เพียงอย่างเดียว ปุ๋ยคอกที่ทุกสวนใช้กันคือ ชี้นุ ซึ่งสามารถจะใส่บ่อยแค่ไหนก็ได้ นับตั้งแต่เริ่มปลูกเขาจะใส่ปุ๋ยชี้นุรองพื้น แล้วหลังจากนั้นก็ใส่ปุ๋ยนี้เดือนละครั้ง แต่บางส่วนก็ใส่ปุ๋ยชี้นุปีละ 2-3 ครั้งหลังจากเก็บลูกส้มโอหมดแล้ว สำหรับสวนที่ใช้ปุ๋ยเคมีจะใส่ตอนที่ส้มเริ่มออกลูกระยะหนึ่งและตอนที่ส้มกำลังโตอีกระยะหนึ่ง แต่ชาวสวนบางคนให้ข้อสังเกตว่าถ้าใช้ปุ๋ยเคมีแล้ว ส้มโอจะมีรสค่อนข้างเปรี้ยว แต่เขาก็มีวิธีแก้

โดยจะหวาน กลิ่นแรงลงไปในด้านในบริเวณที่รวมคนสมเมื่อตอนลูกส้มกำลังโต เพราะเชื่อว่าทำให้
 ส้มโอมีเนื้อนุ่มและหวาน นอกจากปุ๋ยคอกแล้ว ชาวสวนบางแห่งยังใช้ปุ๋ยสมและขี้เถ้ารดคน
 ส้มอีกด้วย ปุ๋ยขี้หมูนั้นพวกชาวสวนจะไปซื้อจากเลาหมูในตำบลท่าซามซึ่งอยู่ทางตอนกลางของแม่น้ำ
 นครชัยศรี เพราะในตำบลท่าซามซึ่งประชากรเกือบทั้งหมดเป็นชาวคาทอลิกนี้เลี้ยงหมูเป็น
 อาชีพหลักเกือบทุกครัวเรือน การไปซื้อขี้หมูเขาก็จะลองเรือลงไปตามแม่น้ำและจับทุกเรือ
 กลับมาเอง ขี้หมูนี้แต่เดิมก็ให้กัน เขาไม่ขายเพราะแต่เดิมคนเลี้ยงหมูก็ต้องการหางำจัดอยู่
 แล้ว แต่พอมาในระยะหลังก็มีการขาย ปัจจุบันขายขี้หมูกันในราคากระสอบละ 16 บาท
 นอกจากนี้ยังมีชาวบ้านบางคนไปรับซื้อขี้หมูจากตำบลท่าซามมาขายต่อให้กับชาวสวนส้มอีกด้วย

ในระหว่างที่คนสมยังไม่โต คือในระยะ 1-2 ปีแรกชาวสวนนิยมที่จะปลูกกล้วยหอม
 แทรกลงไปในระหว่างคนสมเป็นการหารายได้ในระหว่างที่ยังไม่สามารถเก็บส้มโอขาย เพราะ
 กล้วยหอมจะเริ่มตกเครือในระยะ 10-12 เดือน พอส้มเริ่มจะมีดอกซึ่งอาจจะหลังจากปลูกลงมา
 แล้ว 3-4 ปี ชาวสวนจะต้องฉีดยากันแมลงหรือศัตรูพืช พอส้มโอเริ่มออกลูกก็จะต้องฉีดยากัน
 อีกครั้งหนึ่ง พอคนสมโอจะโตก็จะต้องฉีดอีกครั้งหนึ่ง ในปีแรกส้มโอจะออกลูกไม่มากแต่
 จะมีมากขึ้นในปีต่อ ๆ มา ส้มโอจะออกลูกเป็นช่อ แต่พอลูกโตเท่ากำปั้นชาวสวนจะต้องปลิดออก
 ถ้ากานช่อใหญ่เขาก็จะเหลือเอาไว้ 3 ลูก แต่กานเล็กก็จะเหลือไว้ 1-2 ลูก ถ้าหากไม่
 ปลิดลูกออกเสียบางปล่อยให้โตทำให้มีเมล็ดเสียคือลูกส้มโอจะไม่โตเต็มที่ ยิ่งกว่านั้นจะทำให้คน
 แกร็นและเฉาโค โดยเฉลี่ยแล้วส้มโอคนหนึ่ง ๆ จะให้ลูกเหลือให้กับขายได้ปีละประมาณ
 70-100 ลูก ลูกที่ส้มโอใหญ่จะเป็นในระหว่างฤดูฝน ส้มโอในฤดูนี้จะมีรสอมเปรี้ยว ถ้า
 บำรุงก็ส้มโอจะมีลูกให้กับขายได้ตลอดทั้งปีและส้มโอนอกฤดูกาลที่เราเรียกสมหวานนั้น กลับ
 มีเนื้อแห้งและรสหวานกว่าสมในฤดูเสียอีก

การขายสมนั้นชาวสวนสามารถขายได้ทั้งที่บ้านและนำไปส่งเอง ถ้าชาวสวนมีเวลา
 ก็จะนำไปส่งเองที่ตลาดท่าซาม เชียงสะพานโพธิ์แก้วข้ามแม่น้ำนครชัยศรี ซึ่งพ่อค้าจะนำไปขาย
 ทั้งปลัดและส่งอีกที่หนึ่ง ถ้าขายส่งก็จะนำมาส่งที่ตลาดมหานาค มีตลาดมหานาคนี้ผู้รับซื้อไปจำ-
 หน่ายปลัดอีกที่หนึ่ง และพ่อค้าที่ตลาดมหานาคยังเป็นผู้จัดส่งส้มโอไปขายต่างประเทศยังฮ่องกง
 และสิงคโปร์ นอกจากชาวสวนจะนำมาส่งเองแล้ว พ่อค้าที่ตลาดท่าซามยังไปซื้อเองตามสวน
 อีกด้วย พ่อค้าจากกรุงเทพฯก็มาซื้อจากสวนเองด้วยเหมือนกันเป็นบางครั้ง ชาวสวนสามารถ

เลือกขายให้กับพ่อค้ารายใดก็ได้ที่ให้ราคาดีกว่า การขายส้มโอมีการขายกันเป็นร้อย ชาวทองดี
ในราคารอຍละ 500-800 บาท ชาวแปนราคารอຍละ 400-500 บาทและชาวพวงในราคารอຍ
ละ 350-400 บาท พ่อค้าซอ้มักจะชำระเป็นเงินสด ยกเว้นแม่ค้าซึ่งมารับไปขายปลีกโดยตรง
มักจะรับซื้อเป็นเงินสด เมื่อขายได้จึงนำเงินมาชำระจนครบ สมพันธ์พ่อค้าส่งไปจำหน่าย
ทางประเทศใดแก่พันธุ์ชาวพวง เพราะเป็นพันธุ์ที่มีเปลือกค่อนข้างหนา ไม่ร่วงง่าย ทำให้เก็บ
ไว้ได้นานกว่าสมพันธ์อื่น พ่อค้าที่นำส้มโอมาขายปลีกจะขายในราคาต่าง ๆ กัน พันธุ์ชาวทองดี
ลูกละ 10-15 บาท ชาวแปนลูกละ 6-8 บาท ชาวพวงลูกละ 5.50 บาท

การลงทุนในส่วนส้มในบ่หนึ่ง ๆ ก็ได้แก่การซื้อปุ๋ย ซอยยามาฉีด บางส่วนอาจต้องจ้าง
คนมาขุดดินในท้องร่องขึ้นมารดคนส้มโอ การลงทุนสำหรับส่วนส้มโอโดยเฉลี่ยแล้วถ้าหากมีที่ 3
ไร่จะต้องลงทุนปีละ 1000 บาท และถาลงทุนปีละ 1000 บาทต่อเนื้อที่ 3 ไร่ เวลาเก็บส้มโอ
จะขายโคะระหว่าง 1 หนึ่งถึง 2 หนึ่งบาท และถ้าเป็นส่วนที่มีขนาดใหญ่ ถาลงทุนปีละ 3 พัน
ส่วนขนาดพื้นที่นั้นจะโคะรายได้ปีละประมาณ 6 หนึ่งบาท สำหรับเรื่องส้มโอลงตลาดนั้นไม่มีปัญหา
เพราะต่างประเทศยังต้องการอยู่ และขณะนี้ปรากฏว่าส้มโอยังไม่พอขายเสียอีก ดังนั้นการ
ทำอาชีพสวนส้มโอก็นับว่า เป็นอาชีพที่มีรายได้ดีและสามารถทำให้ผู้ประกอบการตั้งตัวได้และ
สามารถยึด เป็นอาชีพหลักต่อไปได้

อาชีพทำสวนกล้วยหอม

นอกจากส้มโอแล้วกล้วยหอมยังเป็นผลไม้ที่ขึ้นชื่อของอำเภอสามพราน ซึ่งเป็นแหล่ง
เพาะปลูกผลไม้ทั้งสองชนิดที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ ผู้ที่ทำสวนส้มโอมักจะปลูกกล้วยหอมแทรกลงไป
ในระหว่างคนส้มในระยะเวลา 2 ปีแรกที่คนส้มยังไม่โต แต่ก็ยังมีชาวสวนที่อาชีพทำสวนกล้วยหอม
โดยเฉพาะ แต่อย่างไรก็ตาม ชาวสวนเหล่านั้นมักจะปลูกพืชคลุมดินที่โตผลเร็วแทรกระหว่างคน
กล้วย เช่นพืชจำพวกแตง และมะเขือเทศ เพื่อจะได้มีรายได้เพิ่มเติมก่อนที่จะกล้วยจะตกเครือ
กล้วยหอมนั้นเดิมมีพันธุ์ที่นิยม 2 พันธุ์คือกล้วยหอมเขียว กล้วยหอมทอง แต่ในปัจจุบันกล้วยหอม
เขียวไม่นิยมกันแล้ว จึงปลูกแต่กล้วยหอมทองเป็นส่วนใหญ่ การปลูกกล้วยหอมปลูกหน่อ
กล้วยบางแห่งมีการแบ่งให้กัน แต่บางแห่งก็ต้องซื้อขายกัน ราคาต่างกันไปตามตำบล
เช่นที่ตำบลไรซึ่งจะขายกันในราคาหน่อละ 1 บาท แต่ที่ตำบลบางเตยจะขายกันหน่อละ 50
สตางค์ หรือร้อยหน่อ 50 บาท การปลูกกล้วยหอมสามารถปลูกได้ทุกฤดูกาล

การปลูกจะปลูกไต้หวันกันคนละ 1 ไร่ จะเน้นในหนึ่งไร่จะปลูกได้ประมาณ 120 ต้น การทำสวนกล้วยทองหมื่นพรวนดินและรดน้ำ สำหรับปุ๋ยนั้นก็นิยมใช้ปุ๋ยคอก คือขี้หมูเหมือนส้มโอ การใส่ก็จะใส่กันเดือนละครั้ง เนื่องจากสวนกล้วยทองหมื่นพรวนดิน ดังนั้นผู้ทำสวนกล้วยจึงมักจะต้องจ้างคนมาพรวนดิน ค่าจ้างก็คิดเป็นวันคือวันละ 12 บาท คนที่รับจ้างก็จะเป็นคนในตำบลนั่นเอง สวนกล้วยบางแห่งก็ใช้ปุ๋ยเคมีเหมือนกัน โดยจะใส่ตอนกล้วยเริ่มมีลูกครึ่งหนึ่งและตอนที่ลูกจะโตอีกครึ่งหนึ่ง ความปกติกล้วยหอมจะใช้เวลาหนึ่งปีจึงจะออกเครือ แต่ดาบารุงรักษาดี ๆ 10 เดือนก็จะออกเครือแล้ว แต่ดาไม่ดูแลเลย 2 ปีก็ไม่ออกเครือ

การขายก็จะมีทั้งส่วนที่นำไปส่งพ่อค้าที่ท่าข้ามเองและพวกที่มีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อถึงที่สวน แต่ส่วนมากชาวสวนมักจะขายอยู่กับสวนเพราะไม่มีเวลาไปส่ง โดยเฉพาะสวนที่อยู่ไกล ๆ พ่อค้าคนกลางที่มารับซื้อก็เป็นพ่อค้าจากท่าข้ามที่จะนำไปขายทั้งปลีกและส่ง และพ่อค้าจากตลาดมหานาคซึ่งมักมาซื้อเพื่อส่งขายต่างประเทศ ตามธรรมดาพ่อค้าพวกนี้จะมาซื้อทั้งกล้วยหอมและส้มโอพร้อม ๆ กัน การขายกล้วยจะมี 2 อย่าง ถ้าหากขายเพื่อนกันในประเทศเขาก็จะนับลูกขายกันเป็นร้อย ถ้าหากลูกเล็กไม่คอยสวยก็ร้อยละ 20 บาท แต่ดาลูกโตสวยงามก็ร้อยละ 24-25 บาท แต่ดาผู้ซื้อขอเพื่อส่งขายต่างประเทศก็จะซื้อเป็นเครือ เครือหนึ่งจะมี 5-6 หวี ซึ่งจะมีประมาณ 50 ลูก โดยจะขายเครือละ 7-10 บาท การขายส่งของพ่อค้าก็มีลักษณะเหมือนกับส้มโอ ชาวสวนไม่นิยมการทำสวนกล้วยหอมสวน ๆ เพราะมีกำไรน้อยและได้ผลตอบแทน เช่นกล้วยหอม 1 ไร่จะต้องลงทุนประมาณ 500 บาท แต่จะขายได้เงินระหว่าง 1500-2000 บาท จึงนิยมปลูกพืชล้มลุกชนิดอื่นเช่นแตงกวา มะเขือเทศ ถั่วฝักยาว แทรกในระหว่างต้นกล้วยเพื่อไครายไคระหว่างที่ยังขายกล้วยไม่ได้

อาชีพทำสวนผัก

อาชีพทำสวนผักในตำบลหอมเกร็ดเริ่มคนมาราว 2 ปีแล้ว แต่เพิ่งจะเริ่มคนทำกันกว้างขวางก็ในปีนี้อีก ผู้ที่ทำสวนผักนั้นแต่เดิมก็เป็นชาวนา แต่เห็นว่ารวยได้น้อยจึงได้แปลงที่นาให้เป็นสวนผัก และก็ปรากฏว่ามีรายได้ดีกว่าการทำนามากจึงหันมาทำสวนผักกันมากขึ้น ผักที่ปลูกกันคือผักกาดเขียว หรือที่ชาวบ้านเรียกกันว่าตัวใจ เป็นผักที่นำไปดองเป็นผักดองและบรรจุกระป๋องเป็นผักกระป๋อง ไม่นิยมรับประทานสดหรือปรุงเป็นอาหาร เป็นผักที่ทนต่อสภาพดินฟ้าอากาศ สามารถปลูกได้ทุกฤดู ชาวนาจึงนิยมปลูกกันมาก การลงทุนนับตั้งแต่การซื้อ

เมล็ดพันธุ์ผัก + ปุย ยาสมาแมลง ชาวสวนผักนิยมเอาทุนจากยี่บัว ยี่บัวหมายถึงพอลาคกลางที่รับซื้อพืชผลจากชาวสวนไปขายส่งที่ตลาดอีกต่อหนึ่ง มาลงทุนมากกว่าลงทุนเอง มีน้อยรายมากที่จะลงทุนเองโดยตลอด และก็มีบางกลุ่มที่เอาทุนของยี่บัวมาลงบ้างและออกทุนของตัวเองบ้าง เพราะการลงทุนเองโดยตลอดนั้นนับว่าเป็นการเสี่ยงต่อการขาดทุนอยู่มาก ถ้าผักเกิดเสียหายก็จะไม่ได้อะไรเลยหรือเมื่อถึงงามก็แล้ว ยี่บัวไม่มาตัดผู้ลงทุนเองก็ไม่สามารถจะขายให้ใครได้เหมือนกัน ดังนั้นชาวสวนจึงนิยมการเอาทุนของยี่บัวมาลงและหักเงินไปตอนขายผัก ถ้าหากคราวใดสวนผักเกิดเสียหายก็แล้วไปชาวสวนก็ขาดรายได้จากการทำสวนคราวนั้น แต่ก็ไม่ต้องขาดทุน

การปลูกผักเริ่มต้นตั้งแต่พื้นดิน เก็บลูกหญ้า คราดดิน ปูฟาง หวานซีเบ็ด แล้วกลิ้งเมล็ดพันธุ์ผักไคเลย เมล็ดพันธุ์ผักโดยมากยี่บัวจะส่งมาให้เป็นกระป๋อง กระป๋องหนึ่งจุ 1 ลิตร ราคา 80 บาท แต่ถาชาวสวนจะซื้อเองก็ได้ในราคากระป๋องละ 60 บาท ปุยที่ไร่หึงปุยออกไคแก่ปุยซีเบ็ดและปุยเคมี ซีเบ็ดนั้นจะมีผู้มาติดต่อขายให้ถึงที่บ้านโดยเขาจะนำมาจากเอาเบ็ดจังหวัดสมุทรสาครราคาก็มีแตกต่างกันไปโดยเขาจะคิดเป็นคันรด 10 ลอ ราคาคันละ 750-900-1200 ถึง 1500 บาท แล้วแควเอาเบ็ดชนิดไหน ถ้าเป็นชนิดดีคือซีเบ็ดตัวเมีย ซึ่งผู้ซื้อทราบโดยการดมกลิ่นเพราะเบ็ดตัวเมียเป็นเบ็ดไซ้ ผู้เลี้ยงจึงให้กินอาหารดี ซีเบ็ดจึงมีกลิ่นเหม็นจัด ก็มีราคาแพงคือคันละ 1500 บาท เมื่อถึงงอกมีอายุไค 15 วันขึ้นไปชาวสวนก็จะเริ่มใช้ปุ๋ยเคมีซึ่งส่วนมากยี่บัวจะเป็นคนหามาให้ ถ้าหากจะซื้อเป็นเงินสดก็ราคากระสอบละ 75-80 บาท เมื่อคิดเฉลี่ยแล้วการลงทุนเกี่ยวกับสวนผักรวมถึงคางจาง ค่ายปุ๋ย คายาสมาแมลงคราว ๆ หนึ่งจะเป็นเงิน 825 บาทต่อหนึ่งไร่

หลังจากที่เมล็ดถูกปลูกลงแล้ว เมื่อผักอายุ 22-25 วันก็จะต้องเอาช่อบอกเพื่อจัดต้นให้ไคระยะกัน พอผักมีอายุไค 40 วันก็จะต้องเก็บลูกผัก เพื่อให้ผักที่ปลูกอยู่ไคเต็มที ระหว่างที่ผักยังเล็กอยู่ก็ต้องคอยระวังแมลงรบกวน จะมีแมลงปีกแข็งชนิดหนึ่งที่ชาวสวนเรียกว่า กระ-เจ้าจะลงทำลายผักในระหว่างที่ผักยังเล็ก ดังนั้นพอเห็นว่ามีแมลงชนิดนี้เริ่มลงจะต้องรีบพ่นยาฆ่าแมลงทันที แต่ชาวสวนมักจะพ่นยาป้องกัน ถึงแม้ว่าจะไม่เห็นว่ามีแมลงรบกวน ก็ตรูพืชอีกชนิดหนึ่งที่ชาวสวนเรียกว่า หนอนไหม ซึ่งมักจะเริ่มลงทำลายผักเมื่อผักไคคือมีอายุไค 40 วัน ชาวสวนกลัวกันมากเพราะเป็นระยะที่ผักกำลังจะงาม แต่ก็มียาพ่นทำลายไค ดังนั้น พอผักเริ่มไค

เขาก็จะเริ่มพยายามป้องกันศัตรูพืชชนิดนี้อีกครั้งหนึ่ง

เมื่อผู้กอายุได้ 60-70 วันก็จะเริ่มลงมือตัดได้ การตัดผักนี้ก็จะต้องจ้างคนตัด และคนมัดผัก โดยจะตอมมัดเป็นพ่อน พ่อนละ 12-15 กิโลกรัม การจ้างคนตัดและคนมัดนี้ก็นับว่าแพงจะตกลงกันว่าชาวสวนผักหรือยี่บัวจะเป็นคนจ้าง คนที่มารับจ้างตัดก็มักจะเป็นคนงานที่อยู่ในตำบลหอมเกร็ดนี้เอง แต่คนมัดจะตอมมาจากอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร เพราะคนในตำบลหอมเกร็ดมัดไม่เป็น ค่าจ้างตัด หายและมัดจะคิดเหมาเป็นกิโลกรัม คือกิโลกรัมละ 4 สตางค์ ตัดผักครั้งหนึ่งเป็นหมื่นกิโลกรัมขึ้นไป ดังนั้น ค่าจ้างก็นับว่าสูงทีเดียว การจ้างคนมาน้อยก็แล้วแต่ขนาดของไร่ ถ้าที่ดินมากก็ต้องจ้างมาก เช่นที่ดิน 17 ไร่ บางที่ต้องจ้างคนระหว่าง 20-30 คน

การขายผักชาวสวนจะขายเป็นกิโลกรัม โดยมากยี่บัวจะเหมาเป็นคันรถ คือรถบันทุกขนาด 6 ล้อ ยี่บัวจะกำหนดว่าจุได้ 3500 กิโลกรัม ซึ่งตามความจริงแล้วจะจุได้ ในระหว่าง 3600-4000 กิโลกรัม การให้ราคาผักยี่บัวก็จะเป็นผู้กำหนดราคาเองเหมือนกัน โดยถือเอาปริมาณผักในตลาดเป็นเกณฑ์หากมีผักในตลาดราคาก็จะถูกลง แต่ถ้าผักน้อยราคาก็จะสูง สำหรับผู้ลงทุนเองอาจเลือกขายให้กับพ่อค้าคนไหนก็ได้ที่ให้ราคาสูง แต่ก็เสี่ยงกับเวลาที่ผักในตลาด พ่อค้าผักอาจไม่มาตัดคือไม่มารับซื้อ แต่ถ้ายี่บัวเป็นคนกลางลงทุนแล้ว เขาจะต้องมาตัดเสมอไม่ว่าราคาจะเป็นอย่างไร ตามปกติผักภาคเหนือนี้จะขายได้ในราคา กิโลกรัมละ 65 สต. ราคาต่ำสุดที่ชาวสวนเคยขายได้คือกิโลกรัมละ 25 สต. ถ้าผักมีราคาปกติคือกิโลกรัมละ 65 สต. ชาวสวนก็จะมีกำไรที่เดียว ตามปกติถ้าผักงามดีมีต้นใหญ่จะตัดได้ไร่ละ 1 คันรถ ถ้า 17 ไร่ก็จะได้ 17 คันรถ ยี่บัวที่ราคาให้คันรถละ 3500 ก.ก. เพราะฉะนั้นจำนวนผักทั้งหมดจะเป็น 59500 ก.ก. กิโลกรัมละ 65 สต. ฉะนั้นจะเป็นเงินรวมทั้งสิ้น 38675 บาท จากการลงทุนไร่ละ 825 บาท (รวมถึงค่าจ้างคนงานด้วย การจ้างคนงานเป็นการจ้างแบบเหมา จำนวนคนงานขึ้นอยู่กับผู้รับเหมาที่จะไปหาเอง ตามปกติการตัดผักต้องทำให้เร็วจึงต้องใช้คนงานมาก จะมากน้อยแค่ไหนขึ้นกับว่ามีผักที่แก่พร้อมจะตัดมากแค่ไหน เรื่องนี้ชาวสวนประมาณไม่ได้) 17 ไร่เป็นเงิน 14008 บาท ฉะนั้นจะได้กำไรถึง 24667 บาท

การชำระเงินยี่บัวมักจะชำระหลังจากตัดต้นผักแล้วโดยจะหักเงินที่ใหม่ลงทุนและ

เงินที่ชาวสวนผักขอยืมเอามาใช้ในระหว่างที่ยังขายผักไม่ได้ ออก แล้วจ่ายให้เพียง 5000 บาท อีก 15000 บาทจะจ่ายเป็นเช็ค พอค่าที่มารับซื้อผักจากชาวสวนจะมีอยู่ 4 ปีด้วยด้วยกัน เป็นคนที่มาจากตลาดปากคลองตลาดทั้งสิ้น เมื่อซื้อผักได้แล้วก็จะนำไปขายส่งต่ออีกทอดหนึ่งที่ปากคลอง พวกที่มารับซื้อจะเป็นพ่อค้าที่ซื้อไปคองขาย เขาใจว่าซื้อไปทำผักกระป๋อง ปีนี้เขาจะขายส่งต่อในราคาเป็น 2 เท่าของราคาที่เขาซื้อจากชาวสวนผัก เช่นซื้อจากชาวสวนในราคา ก.ก. ละ 65 สต. เขาจะขายต่อในราคา ก.ก. 1.50 บาท

กล่าวโดยสรุปคือ ถ้าซื้อผักจากชาวสวนถูกก็ขายต่อในราคาถูก ถ้าซื้อแพงก็ขายต่อราคาแพง โดยมากผักที่งามดีปีนี้เขาจะขายส่งที่ปากคลองตลาด ผักที่เหลือจากการขายซึ่งมักจะเป็นผักที่ไม่ดี เช่น ต้นเล็ก ช้ำ หรือจวนเสีย เขาก็จะส่งขายให้กับโรงงานทำผักคองบรรจุให้เท่าที่ทราบก็มีโรงผักคองแถวถนนดาวคนองและที่พระประแดงเป็นส่วนมาก โรงผักคองจะตั้งราคาเอาไว้ตายตัวในราคารับซื้อก็โลกริมละ 70 สต. ไม่ว่าปีนี้เขาจะซื้อผักมาในราคาถูกแพงอย่างไร ฉะนั้นปีนี้จะได้เปรียบโรงงานผักคองก็เฉพาะในคราวที่ซื้อผักจากชาวสวนผักในราคาถูกเท่านั้น

การทำสวนผักภาคนี้ เนื่องจากเป็นผักที่โตผลเร็วก็จะตัดได้ในระยะเวลาเพียง 60-70 วัน ดังนั้นในปีหนึ่งจึงสามารถปลูกได้ถึง 3 ครั้งหรือทั้ง 3 ฤดูเลย แต่การปลูกติดต่อกัน 3 ครั้งในหนึ่งปีก็จะมีผลเสียคือจะทำให้ดินเสื่อมคุณภาพปลูกผักได้ไม่งาม ชาวสวนจึงนิยมปลูกกันปีละ 1-2 หน หนที่สามก็จะปลูกพืชชนิดอื่นแทน เช่นข้าวโพด หัวไชเท้า แดงกว่ามะเขือเทศ ถั่วฝักยาวหรือเตยถั่วแทน ราคาผักที่ชาวสวนจะขายให้กับปีนี้ขึ้นกับการที่ปีนี้จะมีราคาให้ตามปริมาณความมากน้อยของผักที่มีในท้องตลาด ถ้าผักน้อยราคาก็จะสูงแต่ถ้าผักล้นตลาดราคาก็จะต่ำ

ตามปกติชาวสวนผักนิยมปลูกผักกันมากในระหว่างฤดูฝนกับฤดูหนาว เพราะมีน้ำอุดมสมบูรณ์และผักจะงามดีในระยะนี้ ก็มักจะมีปัญหาผักสดล้นตลาด ใคร ๆ ก็ปลูกกัน ส่วนหน้าแล้งคือฤดูร้อนชาวสวนมักจะไม่ปลูกกัน แต่ถ้าใครปลูกได้งามดีก็จะขายได้ในราคาสูงซึ่งอาจขายได้ถึงก็โลกริมละ 1 บาท เพราะตลาดต้องการผักปริมาณเท่าเดิมแต่ชาวสวนไม่ค่อยจะปลูกกันทั้งนี้เพราะเสี่ยงกับการที่ผักจะตายหรือไม่งาม เพราะมีปัญหาเรื่องน้ำที่ระดกประการหนึ่งและความร้อนของดวงอาทิตย์อีกประการหนึ่ง นอกจากนี้สาเหตุสุดท้ายก็คือชาวสวนผักมักจะปลูก

ผักมาแล้ว 1-2 หนในฤดูฝนกับฤดูหนาว ดังนั้นฤดูนี้ เขาจึงหันไปปลูกพืชอย่างอื่นแทนเพื่อเป็นการปรับปรุงดิน

เมื่อพิจารณาแล้วในแง่หนึ่งอาชีพทำสวนผักกาดเขียวก็นับเป็นอาชีพหนึ่งที่มีรายได้ดีกว่าอาชีพทำนามาก ถ้าหากว่าราคาปุ๋ยและยาฆ่าแมลงไม่สูงขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และถ้าหากพอคานกลางหรือยี่สิบจะตรงไปตรงมากับชาวสวนคือไ้ราคาผักตามความเป็นจริงของราคาท้องตลาด ไม่กตราคาที่รับซื้อจากชาวสวนก็จะทำให้ชาวสวนผักมีรายได้ดีขึ้นอันจะทำให้มีการปรับปรุงในค่านอื่น ๆ ในครอบครัว เพราะชาวสวนต้องพึ่งพอคานกลางแทบทุกอย่างนับตั้งแต่การลงหุบ เรือยไปจนกระทั่งการขาย พอคานกลางเป็นพวกที่สบายที่สุดเพราะไม่ต้องลงแรงอะไรเลย ในขณะที่ชาวสวนมีรายได้คราวละ 24667 บาท พอคานกลางจะมีรายได้ 75250 บาทโดยประมาณ แต่อย่างไรก็ตามในเรื่องการปรับปรุงที่ดินเป็นเรื่องที่ชาวสวนต้องแก้ตัวเอง เพราะดินที่ทำสวนอาจเสื่อมเมื่อปลูกผักหลายครั้ง และเมื่อภาวะนั้นมาถึง ชาวสวนอาจได้รับความลำบากในคานอาชีพ ดังนั้นเพื่อเป็นการป้องกันปัญหาดังกล่าวเจ้าหน้าที่ทางการเกษตรควรจะมีบทบาทในการแนะนำหรือทดลองศึกษาหาวิธีปรับปรุงคุณภาพของดินเพื่อที่ชาวสวนจะได้ยึดอาชีพนี้ต่อไปเป็นเวลานาน ๆ

อาชีพเลี้ยงหมู

อาชีพเลี้ยงหมูเป็นอาชีพที่แพร่หลายที่สุดในตำบลท่าข้าม ในจังหวัดนครปฐมนั้นเป็นแหล่งเลี้ยงหมูใหญ่ ก็มีอยู่ 2 แห่งคือที่ตำบลท่าข้าม อำเภอสามพราน และอำเภอเมืองจังหวัดนครปฐม อาชีพนี้เริ่มทำกันในตำบลแห่งนี้ไม่น้อยกว่า 50 ปีมาแล้ว คอกหมูส่วนใหญ่ก็ถูกสร้างขึ้นอย่างมั่นคง พันคอกลาดซีเมนต์มีหลังคาถาวรและมีการแบ่งคอกเป็นสัดส่วน ประเภทของผู้เลี้ยงหมูในตำบลท่าข้ามแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ 6 ประเภทด้วยกัน

ประเภทแรกได้แก่ผู้เลี้ยงหมูเนื้อชาย โดยเฉพาะลูกหมูเองจากพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ที่เลี้ยงเอาไว้ นอกจากนี้ยังขายสุกรพันธุ์ด้วย ผู้เลี้ยงประเภทนี้มีอยู่น้อยที่สุด เพราะเป็นงานที่ยุ่งยากและต้องการความชำนาญและต้องเงินทุนมาก

ประเภทที่สองได้แก่ผู้เลี้ยงหมูเนื้อชาย โดยเฉพาะลูกหมูเองจากแม่พันธุ์ที่เลี้ยงไว้จากการเอาแม่พันธุ์ที่มีไปขอผสมพันธุ์กับชาวบ้านที่เลี้ยงพ่อพันธุ์ไว้ใหม่สมโดยเฉพาะ โดยจะตองเสียค่าผสมพันธุ์ตัวละ 35-40 บาท ประเภทนี้มีอยู่เกือบร้อยละ 20

ประเภทที่สามได้แก่ผู้เลี้ยงหมูเนื้อชายโดยเฉพาะลูกหมูเองและซื้อลูกหมูมาเลี้ยงเป็น

หมูเนื้อควย ผู้เลี้ยงประเภทนี้ไม่น้อยกว่าประเภทที่สองคือประมาณร้อยละ 10

ประเภทที่สี่คือแกมผู้เลี้ยงที่เลี้ยงหมูเนื้อขายโดยการซื้อลูกหมูมาเลี้ยงแต่อย่างเดียวกันซึ่งมีทั้งไปหาซื้อจากคอกที่เพาะลูกหมูชายตามทางจังหวัดและจากพ่อคานำลูกหมูจากทางจังหวัดมาขายให้กับผู้เลี้ยงในหมู่บ้านโดยบรรพบุรุษมาขาย นอกจากนี้ยังมีผู้ซื้อลูกหมูจากคนที่เพาะลูกหมูในตำบลเดียวกันอีกด้วย ผู้เลี้ยงประเภทที่สี่นี้มากที่สุดคือเกือบร้อยละ 60

ประเภทที่ห้าคือแกมผู้เลี้ยงแม่หมูเพื่อเพาะลูกหมูชาย โดยการไปขอผสมกับชาวบ้านที่เลี้ยงพ่อหมูเพื่อรับจ้างผสม ผู้เลี้ยงประเภทนี้มีอยู่ประมาณร้อยละ 10

ประเภทสุดท้ายคือแกมผู้เลี้ยงพ่อหมูเพื่อรับจ้างผสมกับแม่หมูเท่านั้น ประเภทนี้มีอยู่น้อยมาก

การเลี้ยงหมูเป็นหมูเนื้อขายโดยการเพาะพันธุ์เองนั้นมีข้อคืออยู่ตรงที่ไม่ต้องลงทุนในการซื้อลูกหมูมาเลี้ยงเอง เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ซื้อลูกหมูมาเลี้ยงเอง การเลี้ยงหมูโดยการเพาะลูกหมูเองจะไต่กำไรมากกว่าประมาณตัวละ 100 บาท ถ้าขายปีละ 100 ตัวขึ้นไปจะต้องไต่กำไรมากกว่าประมาณหนึ่งหมื่นบาท แต่การเลี้ยงด้วยวิธีนี้มีความยุ่งยาก คือจะต้องมีการแบ่งคอกมากขึ้น นับตั้งแต่คอกแม่พันธุ์ที่ยังมิได้ผสม คอกแม่พันธุ์ที่ผสมแล้ว คอกคลอด คอกสำหรับแม่พันธุ์ที่คลอดแล้ว คอกสำหรับลูกหมู คอกสำหรับลูกหมูที่โตแล้ว นอกจากนี้ผู้เลี้ยงจะต้องมีความชำนาญในการทำคลอดและการดูแลสุขภาพของลูกหมูและรักษาลูกหมูที่เจ็บป่วยด้วย ผู้ที่เลี้ยงหมูประเภทนี้ต้องทำงานหนักกว่า เนื่องจากเหตุนี้ผู้เลี้ยงส่วนใหญ่จึงนิยมการเลี้ยงหมูโดยการซื้อลูกหมูมาเลี้ยงกันมากกว่า

การซื้อก็มีทั้งไปซื้อเองและซื้อจากพ่อคางานที่บรรพบุรุษลูกหมูมาขายให้ถึงในตำบลและยังมีบางงานที่ซื้อลูกหมูจากงานที่มีอาชีพเพาะลูกหมูชายโดยตรง ผู้ที่ซื้อลูกหมูเองจะไปซื้อจากฟาร์มที่มีการเพาะลูกหมูชายโดยตรง เช่นที่จังหวัดสุพรรณบุรี กาญจนบุรี ราชบุรี และลพบุรี การไปซื้อลูกหมูเองนั้นผู้ซื้อสามารถจะคัดเลือกลูกหมูใดก็ตามชอบใจ แต่ถาเป็นลูกหมูที่พ่อคางานจังหวัดดังกล่าวนำมาขายให้กับประชาชนในตำบลแล้ว ผู้ซื้อมักจะเลือกไม่ได้ มีอย่างไรก็ต้องเอาอย่างนั้น ราคาลูกหมูที่ซื้อขายกันก็มีตั้งแต่ตัวละ 120-220 บาท แล้วแต่พันธุ์หรือไม่ลักษณะของหมูที่ซื้อต้องมีลักษณะต่อไปคือ ผิวอ่อน ทองแพบ ปากงอน หางมวน หูเล็กและตั้ง ลักษณะหมูที่ไม่ดีคือผิวหนังหยาบ ทองใหญ่ ปากตรง หางตรง หูใหญ่ทลบลง ลูกหมูที่จะขายได้จะเป็นลูกหมูที่หยานนมแล้ว อายุระหว่าง 45 วัน ถึง 2 เดือน น้ำหนักระหว่าง 6-8 กิโลกรัม

นอกจากนี้ราคาลูกหมูอาจขึ้นลงได้ตามราคาอาหารหมู กล่าวคือถ้าเป็นระยะที่รำ ปลายข้าว อาหารสำเร็จรูปมีราคาถูกคนเลี้ยงหมูก็จะเลี้ยงหมูก็มากขึ้น ความต้องการลูกหมูก็จะขึ้นมากขึ้น ราคาลูกหมูก็จะสูง แต่ถารำ ปลายข้าว อาหารสำเร็จรูปมีราคาสูงมากอย่างในปัจจุบัน คนเลี้ยงหมูเนอกำลังจะเลิกเลี้ยงหมู ความต้องการลูกหมูลดน้อยลง ราคาลูกหมูก็จะถูกลง

การเลี้ยงหมูเลี้ยงทองต้นตั้งแต่ประมาณสี่สัปดาห์ แล้วตรวจคอกหมูว่าหมูทุกตัวเป็นปกติหรือไม่ เพราะบางตัวอาจป่วย บางตัวอาจตาย ถ้าหมูตายต้องสืบไทรายสาเหตุของการตาย ถ้าป่วยต้องหาสาเหตุของโรคและทองแยกคอก หลังจากตรวจหมูแล้วก็ต้องทำความสะอาดคอกหมู เก็บขี้หมู ล้างคอก คอมากต้องเตรียมเรื่องอาหาร อาหารหมูที่เป็นหลักก็คือรำ และปลายข้าว นอกจากนั้นก็ยังมีผัก เช่นอาหาร และอาหารเสริม ส่วนอาหารแห้งหรืออาหารสำเร็จรูปนั้นสำหรับลูกหมู การให้อาหารหมูกต้องแยกประเภทของหมูด้วย ถ้าเป็นลูกหมูกก็จะให้อาหารสำเร็จรูปและทองมีอาหารเสริมด้วย โคนกล้วย กล้วย กากถั่ว กากงา ถ้าเป็นหมูโตก็ไม่ค่อยให้อาหารเสริม แต่หึ่งนี้ขึ้นอยู่กับผู้เลี้ยงเพราะการให้อาหารเสริมด้วยจะทำให้หมูโตเร็ว และน้ำหนักมาก แต่ก็ต้องลงทุนมากขึ้นด้วย ระหว่างการให้อาหารก็ต้องคอยดูให้หมูทุกตัวได้กินอาหารโดยทั่วถึงกันและควาตัวไหนซึมไม่ยอมกินหรือเปล่า เพราะหมูอาจป่วยจะทองแยกเพื่อทำการรักษา ถ้าเป็นไขผู้เลี้ยงก็ต้องฉีดยาแก้ไข้ให้ แมบานก็จะทองทำเป็นเพราะการจางหมอหมายถึงการทองสิ้นเปลืองทุนเพิ่มขึ้นอีก การให้อาหารหมูกว่าจะเสร็จก็จะถึงเวลา 9 โมงเช้า หลังจากนั้นก็จะเตรียมอาหารสำหรับมือทองไปอีก ถ้าผู้เลี้ยงมีฐานะดีก็จะเลี้ยงวันละ 3 มื้อ แต่ตาฐานะไม่ดีก็วันละ 2 มื้อคือเช้าและเย็น

อาหารสำเร็จซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับลูกหมู มีขายเป็นถุง ถุงหนึ่งจุ 30 ก.ก. ราคาถุงละ 118-127 บาทตามแต่คุณภาพของแต่ละบริษัทการซื้อก็สามารถจะสั่งได้จากรานค้า ซึ่งเป็นตัวแทนจำหน่ายในตำบล หรืออาจจะสั่งจากรถที่มาส่งอาหารสำเร็จรูปที่มาอยู่เป็นประจำก็ได้ การให้อาหารสำเร็จนี้ตามปกติเขาจะให้หมูกินเป็นระยะเวลา 1-3 เดือน จึงเลิกให้กินแตรำและปลายข้าว ผักและเศษอาหารต่อไป แต่บางคอกก็ให้อาหารสำเร็จรูปกินต่อไปเป็นครั้งเป็นคราวตามหลักแล้วอาหารสำเร็จควรจะให้จนกระทั่งหมูโต ขายได้ แต่ถาทำอย่างนั้นจะทองสิ้นเปลืองมาก เพราะถาจะให้กินอาหารถุงจนขายได้จะทองให้กินถึง 10 ถุง เป็นเงิน 1180-1270 บาท ซึ่งจะไม่ไต่กำไรเลยจึงไม่มีใครให้กินแต่อาหารถุงเพียงอย่างเดียว

อาหารที่เป็นหลักที่หมูกินเมื่อเริ่มโตหรือหลังจากงดอาหารถูกก็คือรำและปลายข้าว ซึ่งหมูจะตอกลงเรื่อยไปจนโตขายได้ ในระยะเมื่อ 2-3 ปีที่ผ่านมา รำมีราคาประมาณกระสอบละ 30-50 บาท หนึ่งกระสอบบรรจุ 60 ก.ก. ปลายข้าวกระสอบละ 100 ก.ก. ราคา 120-130 บาท แต่ในปัจจุบันทั้งรำและปลายข้าวมีราคาสูงขึ้นเรื่อย ๆ โดยรำจะขึ้นเป็นกระสอบละ 90-110 บาท ปลายข้าวขึ้นเป็นกระสอบละ 195-215 บาท ถึงแม้ว่าขณะนี้จะมีการควบคุมราคาให้ขายรำในราคากระสอบละไม่เกิน 90 บาท แต่ทางโรงสีก็จะไม่ยอมขายให้กับพ่อค้ารำในราคากิ่งกล่าว ถ้าหากจะซื้อในราคาที่ควบคุมก็จะได้รำที่ปนกับละของข้าวและดินขาว ถ้าให้หมูกินเข้าไปก็จะทำให้ท้องผูก หอบ และเป็นโรคปอด ถ้าต้องการรำแท้ก็ต้องซื้อในราคากระสอบละ 105-110 บาท

การที่รำและปลายข้าวมีราคาสูงขึ้นมีสาเหตุใหญ่อยู่ 2 ประการ ประการแรก ถ้าพ่อค้าโรงสีซื้อข้าวเปลือกในราคาสูง มีข้าวสีน้อยก็จะต้องขายรำให้กับพ่อค้ารำในราคาแพง ราคาปลายข้าวสูงก็มีสาเหตุอันเดียวกัน สาเหตุที่รำมีราคาสูงขึ้นอีกประการหนึ่งก็เนื่องจากการที่พ่อค้ากวานซื้อรำจากโรงสีในราคาสูงเพื่อเข้าโรงงานสกัดเป็นน้ำมันรำ ส่วนการรำพ่อค้าก็จะส่งไปขายในญี่ปุ่นซึ่งจะนำการรำไปปรุงแต่งเป็นอาหารหมูที่ได้อีกได้ แต่การปรับปรุงคุณภาพของการรำเราไม่สามารถทำอย่างญี่ปุ่นได้ การรำจากโรงงานสกัดน้ำมันรำจึงไม่มีประโยชน์สำหรับเรา เนื่องจากสาเหตุดังกล่าวบรรดาคนเลี้ยงหมูโดยทั่วไปจึงประสบกับการขาดทุนอย่างหนัก และกำลังจะเลิกเลี้ยงหมูกันมากขึ้น ดังนั้นผลที่ตามมาคือหมูซึ่งเป็นอาหารหลักอย่างหนึ่งของคนไทยจะเกิดขาดแคลนและมีราคาสูงขึ้นและเกิดความเดือดร้อนกันโดยทั่วไป การเดือดร้อนในเรื่องปากท้องนับว่าเป็นปัญหาใหญ่ ถ้าหากไม่รีบแก้ไขปัญหานี้โดยวิธีใดวิธีหนึ่งแล้ว ความไม่สงบในสังคมอาจจะเกิดขึ้นได้

รำและปลายข้าวที่คนเลี้ยงหมูซื้อ ส่วนใหญ่จะซื้อจากพ่อค้าทางเดินที่บรรทุกรถและเรือมาขาย นอกจากนั้นก็ซื้อจากร้านค้าภายในหมู่บ้านบาง ไปหาซื้อเองจากตลาดสามพรานหรือตามโรงสีเองบ้าง พ่อค้ารำและปลายข้าวจะไปรับซื้อโดยตรงจากโรงสีต่างจังหวัด เช่น ลพบุรี สระบุรี ลำปาง เป็นต้น

การขายหมูนั้นผู้เลี้ยงจะต้องเลี้ยงไปจนหมูมีน้ำหนักระหว่าง 100 - 120 ก.ก. เวลาในการเลี้ยงจนขายได้ ก็ขึ้นอยู่กับคุณภาพและปริมาณของอาหาร ถ้าหากให้อาหารเสริมมากและให้เต็มที่ใช้เวลาเลี้ยง 6-7 เดือนก็จะได้ 100 ก.ก. ถ้าอาหารให้ขนาดปานกลาง

ก็จะใช้เวลาเลี้ยง 8-10 เดือน แต่อาหารเลวจะต้องเลี้ยงเกินหนึ่งปีจึงมีน้ำหนักถึง 100 ก.ก. นอกจากนี้การที่ผู้เลี้ยงจะขายหมูไคเร็วหรือช้ายังขึ้นอยู่กับพันธุ์ของหมูกว ย ถ้าหมูพันธุ์ไม่ดี น้ำหนักก็จะไม่มาก มักจะไม่ถึง 100 ก.ก. เมื่อเป็นดังนี้ผู้เลี้ยงก็ต้องขายเร็วเพราะเลี้ยงต่อไปก็เปลืองทุน ในกรณีผู้เลี้ยงมีทุนไม่พอจะเลี้ยงต่อไปก็อาจจะรับขายไคเหมือนกัน โดยปกติจะใช้เวลาเลี้ยง 8-10 เดือนและหมูที่ขายจะมีน้ำหนัก 100-120 ก.ก.

ผู้ที่มารับซื้อหมูจากคนเลี้ยงส่วนมากจะเป็นพ่อค้าคนกลางซึ่งจะนำไปส่งให้กับเถาแก พ่อค้าหมูที่โรงฆ่าอีกต่อหนึ่ง นอกจากจะขายให้แกคนกลางแล้วบางครั้งเถาแกจากโรงฆ่าก็จะเข้ามาหาซื้อเองก็มีและบางครั้งบางคร้วเรือนก็อาจจะนำไปส่งโรงฆ่าเองซึ่งมีน้อยมาก สรุปแล้วผู้เลี้ยงจะขายให้กับคนกลาง ราคาหมูจะคิดกันเป็นกิโลกรัม กิโลกรัมละ 9.00-9.50 บาท ฉะนั้นหมูหนึ่งตัวจะขายได้เงินระหว่าง 900-1140 บาท พ่อค้าคนกลางบางรายจะมีรถบรรทุกหมูของตนเองอาจเป็นรถบรรทุก 6 ล้อ หรือ 10 ล้อ และบางเจ้าที่ตองเช่ารถเขาก็มี โดยเสียค่าเช่าเที่ยวละ 200-300 บาท พ่อค้าคนกลางยังต้องจ้างคนมาทำหน้าที่จับหมูบรรทุก รถ การจ้างอาจให้ค่าจ้างเป็นรายตัวก็มี รายวันก็มี แต่ส่วนมากคิดเป็นคันรถมากกว่า ถ้าเป็นรถบรรทุก 6 ล้อก็จะไคค่าจ้างคนละ 30 บาท ถ้าเป็นรถบรรทุก 10 ล้อก็จะไคคนละไม่เกิน 40 บาท คนที่รับจ้างจับหมูนี้ ส่วนมากเป็นคนที่ทำเป็นประจำกับพ่อค้าคนกลางแต่ละคน พ่อค้าที่เป็นคนในตำบลทาสวมก็จะจ้างคนในตำบลนั้น แต่ถาพ่อค้าคนกลางเป็นเคนต่างถิ่นก็มักจะจ้างคนของเขามาเอง การมาหาซื้อหมูไปขายเถาแกโรงฆ่าหมูนี้พ่อค้าไม่ทำกันทุกวัน แต่จะทำกัน 2-3 วันต่อครั้ง ครั้งหนึ่งก็จะรับซื้อไปขายส่งคราวละ 400-500 ตัว ถาคนกลางติดต่อกับเถาแกโรงฆ่าหมูหลายโรงก็อาจจะรับซื้อหมูส่งเดือนละหลายครั้ง เหาที่ไคสอบถามมา จะตกเดือนละ 15 ครั้ง

โรงฆ่าสัตว์ที่พ่อค้าในตำบลนำหมูมาส่งก็มีที่บางแค พระโชนง และนนทบุรี โรงฆ่าหมูมีทั้งโรงฆ่าเอกชนและโรงฆ่าของสุขาภิบาลซึ่งใครก็มาได้ พ่อค้าหมูจะฆ่าหมูไคตามจำนวนที่ระบุไว้ในอาชญาบัตรที่ออกให้แต่ละวัน จำนวนหมูที่จะฆ่าในแต่ละวันขึ้นอยู่กับจำนวนหมูที่ลูกเลี้ยงต้องการ ลูกเลี้ยงหมายถึงผู้ที่รับหมูจากพ่อค้าไปขายต่อให้กับผู้บริโภค ตามปกติพ่อค้าหมูจะขายหมูให้กับลูกเลี้ยงในราคากิโลกรัมละ 10.80-11.00 บาท สำหรับพ่อค้าคนกลางที่รับซื้อหมูจากชาวบ้านส่งให้เถาแกโรงฆ่าจะไคส่วนแบ่งเป็นเงิน 10 บาทต่อหมูหนึ่งตัวในแต่ละคราว ถาคิดดูอย่างหยาบ ๆ ก็นับว่าเป็นรายได้ที่งาม กล่าวคือรับหมูไปส่งคราวละประมาณ 400 ตัวจะไค

ส่วนแบ่ง 4000 บาท โดยยังไม่หักค่าใช้จ่ายเดือนหนึ่งประมาณ 15 ครั้งจะเป็นเงินถึง 60000 บาท แต่ก็ไม่ได้อธิบายความว่า คนกลางจะได้กำไรสูงเท่านี้ทุกครั้งเพราะถ้าหากนำหนักหมูลดลงเนื่องด้วยเหตุใดก็ตาม ราคาขายที่ตกลงกันไว้ตามน้ำหนักของหมูก็จะลดลงด้วย เพราะการซื้อขายหมูนั้นเขาตกลงราคากันเป็นกิโลกรัม โดยจะคิดทีละ 100 กิโลกรัม

อาชีพเลี้ยงหมูนั้นถือว่าเป็นอาชีพที่มั่นคงอย่างหนึ่ง ถ้าหากว่าราคาหมูอยู่ในระดับเดิมสม่ำเสมอและราคาอาหารหมูไม่แพงขึ้นอย่างมากมาย ปัญหาสำคัญของอาชีพนี้อยู่ที่ราคาอาหารหมูที่ถีบสูงขึ้นเรื่อย ๆ ในขณะที่ราคาขายคงเดิม สำหรับปัญหาการถูกโกงโดยไม่ได้เงินจากพ่อค้าคนกลางที่รับซื้อหมูนั้นน้อย เพราะชาวบ้านเริ่มขายหมูโดยขอรับเงินสดแล้ว ถ้าหากจะขายโดยยอมให้พ่อค้าเชือกเฉพาะพ่อค้าที่เป็นคนที่ค้าขายกันมาเป็นเวลานานหรือไม่ก็จะต้องเป็นคนที่อยู่ในตำบลเดียวกัน พ่อค้าที่โกงมักเป็นพ่อค้าที่มาจากต่างถิ่น ซึ่งจะซื้อสัตว์ในคราวแรก ๆ พ่อคนเลี้ยงหมูไว้ใจก็จะโกงทันที ชาวบ้านหลายคนสามารถตั้งตัวได้เพราะอาชีพเลี้ยงหมู ดังนั้นถ้าหากอาชีพนี้ได้รับการสนับสนุนก็จะทำให้ชาวบ้านในชนบทมีอาชีพหลักที่มีรายได้เป็นอย่างดี

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย